

ПОЛИТЕХНИЧКА ШКОЛА СУБОТИЦА

АНЕКС I ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА ЗА ШКОЛСКУ 2024/2025. ГОДИНУ

Дел.бр. 01-1475 од 20. 12. 2024. године

СУБОТИЦА

Врши се допуна Годишњег плана рада Политехничке школе Суботица за школску 2024/2025. годину, тако што се у тачки 9.1. Програм за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, додаје подтачка **9.1.1. Програм поступања Политехничке школе Суботица у кризним ситуацијама**

На основу члан 119. став 1. тачка 2) и члана 62. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018-др.закон, 10/2019, 27/2018-др.закон, 6/2020 и 129/2021, даље: Закон), а у вези са Правилником о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл. гласник РС”, бр. 11/2024, даље: Правилник о протоколу), Школски одбор Политехничке школе Суботица (даље: Школа) на седници одржаној дана 20. 12. 2024. године донео је

9.1.1. ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА ПОЛИТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ СУБОТИЦА У КРИЗНИМ СИТУАЦИЈАМА

Уводни део

Правилником о протоколу прописују се садржаји и начини спровођења превентивних и интервентних активности, услови и начини за процену ризика, начини заштите од насиља, злостављања и занемаривања, праћење ефеката предузетих мера и активности, као и начини развијања отпорности установе за ефикасно реаговање на кризне догађаје, процедуре поступања када се догоди кризни догађај и начине праћења ефеката предузетих мера и активности. Превенција насиља, злостављања и занемаривања, као један од приоритета у остваривању образовно-васпитног рада планира се развојним планом, школским програмом, који чине саставни део годишњег плана рада. Установа програмом заштите од насиља, злостављања и занемаривања одређује мере и активности које обезбеђују развијање и неговање позитивне атмосфере и безбедно окружење (даље: програм заштите од насиља).

Програм поступања установе у кризним догађајима израђује се као обавезни и саставни део програма заштите од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, а који је саставни део школског програма. На основу програма израђује се план рада тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, који је саставни део годишњег плана рада установе. Директор установе руководи тимом за кризне догађаје у складу са општим актом и годишњим планом рада.

Приручник за запослене у установама образовања и васпитања за поступање установа образовања и васпитања у кризним догађајима, а које је издало Министарство просвете (даље: Приручник за поступање), израђен је као подршка запосленима у систему образовања и васпитања за ефикасније суочавање са кризним догађајима и користи се као додатни материјал за израду Анекса Годишњег плана рада Школе за школску 2024/2025. годину.

Анексом Годишњег плана рада Школе врши се измена и допуна Програма заштите од насиља, злостављања и занемаривања, којим се као обавезни део уређује и Програм поступања установе у кризним ситуацијама и мења се План стручног усавршавања запослених.

Програм поступања установе у кризним ситуацијама

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су му непосредно или посредно изложене. Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су:

- Природна смрт детета/ученика;
- Покушај убиства и убиство детета/ученика (у Школи или ван ње);
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у Школи или ван ње);

- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у Школи;
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадало дете, односно ученик и/или запослени у Школи;
- Нестанак детета/ученика;
- Масовно тровање у простору Школи;
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично;
- Талачка криза;
- Насилје већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади);
- Техничко-технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материја и пожар);
- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...);
- Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази Школа;
- Други кризни догађаји, у смислу Правилника о протоколу.

Јачање отпорности установа за ефикасно реаговање на кризне догађаје

Школа је у обавези да континуирано унапређује процедуре поступања ради ефикасног деловања у сврху отклањања или свођења на минимум последица које је кризни догађај изазвао по организацију рада и функционисање установе, као и по физичко и ментално здравље појединца.

Јачање отпорности Школе заснива се на следећим принципима:

- 1) Континуитет – Подстицање приправности и обезбеђивање континуираног пружања квалитетног образовања и васпитања, подизање свести, планирање и припрема за реаговање у кризним догађајима;
- 2) Сарадња – Интерсекторска повезаност и заједничко деловање у ванредним ситуацијама, с обзиром на врсту кризе;
- 3) Доступност – Омогућавање брзог приступа доступним ресурсима како би Школа обезбедила континуитет и право на квалитетно образовање и васпитање у време кризног догађаја;
- 4) Ефикасност – Обезбеђивање да Школа активно предузима правовремене и адекватне кораке у реаговању на кризни догађај.

Тим за кризне догађаје

У циљу ефикасног поступања установе у кризним догађајима, у Школи се формира тим за кризне догађаје у оквиру тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, као његов обавезни део, у следећем саставу:

1. Исо Планић, директор,
2. Ивана Топаловић, координатор тима за заштиту,
3. Владимир Новиков, представник родитеља,
4. Александра Радуловић Зеленика, помоћник директора – стручни сарадник, психолог,
5. Исидора Оташевић, секретар школе
6. Чонгор Нађ, професор физичког васпитања
7. Чаба Корхеџ, педагог
8. Тихомир Фејеш, домар – мајстор одржавања

План рада тима

Чланови тима ће обављати послове и активности које се односе на:

АКТИВНОСТИ	НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ	НОСИОЦИ	ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ
Израда плана поступања школе у кризним догађајима	Тимски рад		Август 2024.
Упознавање Наставничког већа и запослених са начинима поступања	Видео презентација и подела стручног материјала, усмене консултације		Септембар 2024.
Упознавање Ученичког парламента и Савета родитеља са начинима поступања	Видео презентација и подела стручног материјала, усмене консултације		Октобар-децембар 2024.
Израда плана информисања у случају кризне ситуације	Чланови Тима задужени за информисање израдиће план у складу са приручником Поступања установа образовања и васпитања у кризним догађајима		Децембар 2024.
Пружање психо-социјалне помоћи ученицима, родитељима и запосленима	Стручна служба пружа индивидуалну или групну подршку		Током школске године

Програм поступања Школе у кризним ситуацијама

Програм поступања Школе у кризним ситуацијама сачињава се на основу специфичности Школе и садржи процену снага, капацитета и специфичности Школе да се суочи са различитим потенцијалним кризним догађајима.

1. Процена снага, капацитета и специфичности установе да се суочи са потенцијалним кризним догађајима представља тим за кризне ситуације који процењује капацитете школе да на најбезбеднији начин одреагује у кризној ситуацији.

Неке од снага наше школе су:

- позитиван дух и сарадничка атмосфера међу свима у колективу
- школа има сарадњу са локалном заједницом
- наставно особље и стручна служба се континуирано усавршавају
- безбедност наставника и ученика се регулише правилницима и плановима
- постојање видео надзора, плана евакуације и редовна провера контроле ПП апарата и расвете
- редовна контрола санитарног инспектора
- развијен систем дежурстава наставника
- школски полицајац
- развијен систем ефикасног информисања запослених
- веома добра сарадња са медијима који се баве локалним информисањем

2. План поступања установе у кризним ситуацијама

2.1. У складу са евакуационим планом школе, безбедна места унутар и изван установе на локацији ул. Максима Горког број 38 главне зграде:

- у случају пожара безбедно место је игралиште-дворишни простор
- у случају експлозивне направе – дворишни простор
- у случају терористичког напада – закључавање у учионице (уколико се у том тренутку особе налазе у учионици а не могу да стигну до школског дворишта)
- у случају епидемије – сигурно место је учионица број 21

Безбедна места унутар и изван установе на локацији Харамбашићева 4 „Младост“:

- у случају пожара – школско двориште
- у случају експлозивне направе – школско двориште
- у случају терористичког напада – закључавање у учионице (уколико се у том тренутку особе налазе у учионици а не могу да стигну до школског дворишта)
- у случају епидемије – учионица М2

Безбедна места унутар и изван установе на локацији Харамбашићева 4„Мали мешц“:

- у случају пожара – школско двориште
- у случају експлозивне направе – велики паркинг
- у случају терористичког напада – закључавање у учионице (уколико се у том тренутку особе налазе у учионици а не могу да стигну до великог паркинга)
- у случају епидемије – Цртаона 2

Безбедна места унутар и изван установе на локацији Матије Губца 24а„Столарска радионица“

- у случају пожара – предње двориште
- у случају експлозивне направе – предње двориште
- у случају терористичког напада – предње двориште
- у случају епидемије – предње двориште

План распореда просторија и начин означавања свих просторија у установама (ходника, учионица, кабинета и других просторија, са унутрашње и спољашње стране) налази се на сваком спрату на огласној табли.

Локација прикупљања ученика и запослених је дворишни простор излаз на Харамбашићеву улицу.

Обавезно једном годишње, а по потреби и чешће, спровести вежбе евакуације из установе (као да је нпр. пожар) или закључавања просторија (ако је потребно заштитити се од спољне претње). Потребно је проверити да ли сви знају инструкције за евакуацију (не носе се торбе, књиге, сви иду у колони по двоје са својим наставником и сл.

Такође је важно и да сви буду информисани где се налазе и како се користе апарати за гашење пожара и паковања прве помоћи. При планирању и, касније, реализацији свих аспеката реаговања, укључујући и пружање психосоцијалне подршке, посебну пажњу треба посветити ученицима који имају одређене специфичности (оштећење чула, тешкоће у кретању, инвалидитет, тешкоће из спектра аутизма, хроничне болести...).

2.2. Алармирање за главну зграду у улици Максима Горког број 38 у случају:

- пожара - противпожарни аларм (емитује се једноличним тоном са паузама)
- експлозивне направе – разглас ручни јављач (три пута са паузама)
- терористичког напада – разглас ручни јављач (два пута са паузама)
- епидемија – разглас ручни јављач (једанпут)

Алармирање за локацију Харамбашићева 4 „Младост“ у случају:

- пожара – разглас ручни јављач
- експлозивне направе – разглас ручни јављач

- терористичког напада – разглас ручни јављач
- епидемија – разглас ручни јављач

Алармирање за локацију Харамбашићева 4, „Мали Мешц“ у случају:

- пожара – једанпут тест на разгласу
- експлозивне направе – два пута тест на разгласу
- терористички напад – три пута тест на разгласу
- епидемија – четири пута тест на разгласу

Алармирање за локацију Матије Губца 24а, „Столарска радионица“ у случају:

- пожара – мобилни телефон
- експлозивне направе – мобилни телефон
- терористичког напада – мобилни телефон
- епидемија – мобилни телефон

2.3. Начин реаговања - Кораци у поступању установе када се догоди кризни догађај

Поступање Школе ће зависити од врсте кризног догађаја, односно да ли се десио у Школи или ван ње, затим од броја директно и индиректно погођених и процене даљих ризика.

Кључне активности директора и тима за кризне догађаје:

- У случају сазнања за догађај који се десио ван Школе, одмах се проверава тачност информације преко поузданих извора: породице, полиције, хитне помоћи и сл.
- Ако се у Школи десио кризни догађај, одмах се позива хитну помоћ, полиција и евентуално друге службе (нпр: ватрогасци).
- Приликом поступања Школе у одређеним ситуацијама кризног догађаја, неопходно је поступање у складу планом евакуације. Пре почетка евакуације, визуелним прегледом се проверава да ли је пут за евакуацију безбедан.
- Након доласка припадника полиције, потребно је утврдити да ли су ученици и запослени у Школи безбедни на месту које је планом дефинисано као безбедно место или место поновног окупљања. Након доласка полиције, хитне помоћи и ватрогасаца-спасилаца, даље се поступа по инструкцијама ових органа. Сазива се хитан састанак тима за кризне догађаје.
- Информације се Школска управа Сомбор.
- Уколико је последица кризног догађаја троје или више повређених/настрадалих лица, обавештава се Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације.
- Разматрају се све добијене информације и позова породицу/е погођених кризним догађајем и договора са њима које информације се могу проследити запосленима у Школи, ученицима, родитељима и евентуално медијима.
- Обавештавају се сви запослени о кризном догађају и заказује се хитан састанак свих запослених уколико услови дозвољавају. Уколико није могуће састанак одржати у Школи, проналази се други начин комуникације (видео конференција, вибер комуникација, скајп...). На састанку се са запосленима деле проверене информације у вези са кризним догађајем, са подсећањем да Школа има Програм поступања установе у кризним догађајима и указивањем на могуће изазове у наредном периоду.
- Наглашава се да је директор једина овлашћена особа у Школи за комуникацију са медијима.
- Упућују се запослени да помоћ могу да потраже од стручног сарадника.
- Дели се већ припремљен текст „Препоруке за запослене у установи“.
- Одређује се на који начин ће информације бити прослеђене ученицима и родитељима (у писаној или усменој форми).
- Припрема се саопштење за ученике.
- Припрема се саопштење које ће се упутити родитељима других ученика.

- Подсећа се на правила за контакт са медијима и припрема се писано саопштење које садржи кључне информације о догађају, безбедносним поступцима и плановима за опоравак. Изражава се саосећање према жртвама и њиховим породицама, наглашавајући емпатију и подршку Школе. Прати се извештавање медија и, ако је потребно, брзо реагује на евентуалне нетачности.
- Одређује се и јасно означава просторија у којој ће стручни сарадник/ци или чланови мобилног тима пружати психосоцијалну подршку запосленима, родитељима и ученицима којима је таква помоћ потребна.

У данима након кризног догађаја:

- Уколико је због кризног догађаја дошло до прекида или извођења наставе у измењеним условима, тим за кризне догађаје у сарадњи са педагошким колегијумом израђује посебан план даље реализације образовно-васпитног рада. Израђени план реализације усваја наставничко веће, док школски одбор доноси одлуку, а сагласност на план даје надлежна школска управа.
- Одржава се кратак састанак са запосленима, обавештавају се о новим информацијама, корацима које је тим за кризне догађаје предузео и планираним активностима. Чак и у случају да нема нових информација, важно је да се одржи састанак јер се на тај начин запосленима упућује порука да нису сами, да имају подршку, а њихово активно укључивање доприноси смањењу/спречавању беспомоћности, обнављању самоконтроле/контроле, што најчешће бива пољуљано након кризног догађаја.
- Неопходно је да запослени све време буду благовремено информисани.
- Дели се материјал из Приручника који се односи на психолошке реакције након кризног догађаја и препоруке за запослене. Важно је да се оснаже запослени да потраже СТРУЧНУ помоћ, уколико за тим постоји потреба.
- Заједно са наставницима идентификује се и у наредном периоду посебна пажња се обраћа на особе које су најугроженије/најрањивије: сестру или брата уколико похађају исту школу, најбоље другове или другарице, особу са којом је повређени/настрадали био у емотивној вези итд.
- Уколико се кризни догађај завршио смрћу ученика или запосленог, прослеђују се информације о времену и организацији одласка на сахрану.
- Када је у питању смрт ученика, важно је да се предвиди ко ће од запослених да личне ствари преминулог ученика преда породици у одговарајућем тренутку.
- Уколико се организује комеморација у Школи, важно је да се са породицом настрадалог договори о томе. Важно је да се припреме деца која желе да присуствују комеморацији и објасни им се шта ће се дешавати током комеморације. Може се омогућити онима који то желе да активно учествују у одавању поште преминулом. Тога дана, настава може да се откаже или да се распоред часова прилагоди поменутом догађају. Након комеморације треба омогућити да деца могу да буду са својим родитељима и/или да буду заједно и разговарају уз подршку одрасле особе која им је блиска, у коју имају поверења (одељењски старшина, стручни сарадник, неко од наставника). Школа самостално одлучује да ли ће организовати комеморацију.
- Поред организовања комеморације, постоји низ активности које могу да помогну у процесу туговања и допринесу бржем опоравку заједнице. То су:
  - остављање порука, цвећа, свећа, играчака и других предмета на за то одређено место;
  - прављење заједничког цртежа, паноа, песме или приче ученика из одељења преминулог;
  - постављање табле са текстом "Сећање на...", на коју ученици/запослени могу стављати поруке и цртеже;
  - отварање "Књиге жалости" и слично.

2.4. Начини праћења, евалуацију и извештавања о реализацији програма

Након реализације плана поступања у кризним догађајима, и успостављања стабилног стања у Школи, тим за кризне догађаје врши евалуацију спроведених активности и сачињава извештај. Евалуација обухвата:

- анализу ефеката спроведених мера и активности односно реализацију измењеног плана рада,
- пружање прве психолошке помоћи, са посебним освртом на снаге, изазове и препоруке у реаговању на кризни догађај.

На основу евалуације плана реаговања у конкретним ситуацијама, Школа даље унапређује план поступања Школе у кризним ситуацијама. Тим за кризне догађаје континуирано прати реаговања ученика и запослених и процењује потребу за психосоцијалном подршком у наредном периоду и у сарадњи са спољашњом мрежом заштите израђује план о њеној реализацији.

Тим за кризне догађаје прати реализацију планова, у сарадњи са спољашњом мрежом заштите процењује степен смиривања ситуације и покреће процес договарања са породицама жртава и повређених о начинима обележавања сећања на догађај (обезбеђивање простора, активности сећања, обележавање годишњица и слично).

У Школи ће се, у складу са планом, реализовати, обуке запослених ради:

- јачања компетенција за пружање психосоцијалне подршке,
- за реализацију плана евакуације,
- управљање стресом и
- друге обуке које могу допринети ефикаснијем реаговању установе у различитим кризним ситуацијама.)

ПРЕДСЕДНИК ШКОЛСКОГ ОДБОРА

Чонгор Нађ